

Αρχική σελίδα>Τα δικαιώματά σας>Δικαιώματα των ανηλίκων στο πλαίσιο δικαστικών διαδικασιών Δικαιώματα των ανηλίκων στο πλαίσιο δικαστικών διαδικασιών

Βουλγαρία

1. Δικαιοπρακτική ικανότητα του παιδιού

Στη Βουλγαρία, το κατώτατο όριο ηλικίας ποινικής ευθύνης είναι τα 14 έτη. Για όλα τα είδη υποθέσεων, η ελάχιστη ηλικία που πρέπει να έχει συμπληρώσει ο ενάγων για να μπορεί να προσφύγει στο δικαστήριο με το δικό του όνομα είναι τα 14 έτη.

2. Πρόσβαση σε προσαρμοσμένες διαδικασίες

Δεν υπάρχει εξειδίκευση στον τομέα της δικαιοσύνης των ανηλίκων στα γενικά δικαστήρια. Σε δικαστήρια όπου το προσωπικό επαρκεί για να διασφαλιστεί η αρχή της τυχαίας ανάθεσης των υποθέσεων, οι δικαστές κατανέμονται σε αστικά και ποινικά τμήματα και ασχολούνται μόνο με τις αντίστοιχες υποθέσεις. Τμήματα μπορούν να συσταθούν σε περιφερειακά και τοπικά δικαστήρια, και η κατανομή των δικαστών σε αυτά πραγματοποιείται κατά τη διακριτική ευχέρεια του διοικητικού προϊσταμένου του δικαστηρίου.

Η βουλγαρική νομοθεσία προβλέπει νομικό ορισμό του «παιδιού». Απαιτείται επίσης ένα ελάχιστο όριο ηλικίας για την ποινική ευθύνη, ενώ υπάρχουν ειδικοί κανόνες που διέπουν την επιβολή ποινών σε ανηλίκους. Κατά την έννοια του νόμου για την προστασία του παιδιού, «παιδί είναι κάθε φυσικό πρόσωπο που δεν έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του».

Οι ανήλικοι χωρίζονται σε δύο ομάδες — από 14 έως 16 ετών και από 16 έως 18 ετών. Η ποινική ευθύνη τους μετριάζεται σε σύγκριση με την ποινική ευθύνη των ενηλίκων, καθώς ο βαθμός μετριάσεως είναι χαμηλότερος στις ηλικιακές κατηγορίες 16-18 ετών.

Οι ανήλικοι που έχουν συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας τους μπορούν να φέρουν διοικητική ευθύνη βάσει του νόμου για τα διοικητικά αδικήματα και τις ποινές και βάσει ειδικών νομικών πράξεων, όπως το διάταγμα για την καταπολέμηση του χουλιγκανισμού ανηλίκων.

3. Διεπιστημονικές πτυχές

Όλοι οι σχετικοί οργανισμοί πρέπει να συντονίζουν τις δραστηριότητές τους με σκοπό την πλήρη κατανόηση των παιδιών. Ο νόμος για την προστασία του παιδιού ρυθμίζει τις αρμοδιότητες των φορέων προστασίας του παιδιού, οι οποίοι είναι η Κρατική Υπηρεσία για την Προστασία των Παιδιών, οι Διευθύνσεις Κοινωνικής Πρόνοιας σε τοπικό επίπεδο, ο/η υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής, ο/η υπουργός Εσωτερικών, ο/η υπουργός Παιδείας και Επιστημών, ο/η υπουργός Δικαιοσύνης, ο/η υπουργός Εξωτερικών, ο/η υπουργός Πολιτισμού, ο/η υπουργός Υγειονομικής Περίθαλψης και οι δήμαρχοι των δήμων.

4. Εκπαίδευση των επαγγελματιών

Οι επαγγελματίες που συμμετέχουν στη δικαστική διαδικασία πρέπει να διαθέτουν τα κατάλληλα προσόντα και να διαθέτουν εκτεταμένη πείρα, ιδίως όσον αφορά την εργασία με παιδιά. Δεν υπάρχουν νομικές απαιτήσεις κατάρτισης, αλλά σχεδόν όλοι οι ειδικοί έχουν παρακολουθήσει μαθήματα και προγράμματα κατάρτισης που τους παρέχουν ειδικές δεξιότητες.

Από την άλλη πλευρά, οι κοινωνικοί λειτουργοί και οι αστυνομικοί συμμετέχουν σε διάφορες μελέτες, σεμινάρια και συναντήσεις που διοργανώνονται από δημόσιους φορείς, ΜΚΟ κ.λπ. Η Υπηρεσία Κοινωνικής Πρόνοιας, ως κύριος κυβερνητικός φορέας, αρμόδιος για την εφαρμογή των πολιτικών για την προστασία των παιδιών, σε τοπικό επίπεδο, διοργανώνει πολλά προγράμματα κατάρτισης για τη βελτίωση των προσόντων των υπαλλήλων της — των κοινωνικών λειτουργών.

5. Υπέρτατο συμφέρον του παιδιού

Σύμφωνα με τον νόμο για την προστασία του παιδιού, η διασφάλιση του υπέρτατου συμφέροντος του παιδιού αποτελεί μία από τις βασικές αρχές της προστασίας. Το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού είναι η βασική αρχή για τη συμμετοχή των παιδιών σε δικαστικές διαδικασίες. Η εθνική νομοθεσία παρέχει στα παιδιά την ευκαιρία να αναλάβουν ενεργό ρόλο, εκφράζοντας τη γνώμη τους και συμμετέχοντας στη λήψη αποφάσεων.

6. Πρόσβαση σε μέσα έννομης προστασίας

Ο νόμος για την προστασία του παιδιού προβλέπει ότι το παιδί έχει δικαίωμα νομικής συνδρομής και προσφυγής σε όλες τις διαδικασίες που επηρεάζουν τα δικαιώματά ή τα συμφέροντά του.

Τα παιδιά που δεν διαθέτουν δικαιοπρακτική ικανότητα μπορούν να υποβάλλουν καταγγελίες και ένδικα μέσα μέσω των γονέων τους ή των νόμιμων εκπροσώπων τους, οι οποίοι ασκούν τα δικαιώματά τους για λογαριασμό τους. Η νομοθεσία παρέχει στους εκπροσώπους αυτούς την ευκαιρία να λαμβάνουν αποφάσεις, διατηρώντας το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού. Σε περίπτωση παιδιού θύματος, το οποίο αποφασίζει να μην ασκήσει δίωξη, ο/η εισαγγελέας μπορεί να το πράξει εξ ονόματός του, κινώντας προδικαστική διαδικασία.

Δεν υπάρχουν ειδικοί κανόνες σχετικά με τη νομική συνδρομή για παιδιά. Ισχύουν οι κοινοί κανόνες του νόμου περί νομικής συνδρομής.

7. Μελλοντικές εξελίξεις

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, με τη συμμετοχή ευρέος φάσματος ενδιαφερόμενων μερών, συνέταξε νέο νόμο για την εναλλακτική διαδικασία αποχής από τις ποινικές διαδικασίες και την επιβολή πειθαρχικών μέτρων σε ανηλίκους. Στόχος του σχεδίου νόμου είναι η ενθάρρυνση της νόμιμης συμπεριφοράς των ανηλίκων που έρχονται σε σύγκρουση με τον νόμο και η υποστήριξη της ένταξής τους στην κοινωνία μέσω της επιβολής πειθαρχικών μέτρων και της ένταξής τους σε κατάλληλα εκπαιδευτικά προγράμματα. Σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και τις βέλτιστες πρακτικές, το σχέδιο νόμου διέπει το νέο σύστημα μέτρων για τη διασφάλιση της πρόληψης δευτέρων και επαναλαμβανόμενων αδικημάτων για ανηλίκους με παράνομη συμπεριφορά.

Βασικό στοιχείο των προτεινόμενων νομοθετικών αλλαγών είναι η προβλεπόμενη δυνατότητα προσφυγής σε διαμεσολάβηση. Αυτό θα επιτρέψει την καθιέρωση της αποκατάστασης της (αποκαταστατικής) δικαιοσύνης κατά την εναλλακτική διαδικασία αποχής από τις ποινικές διαδικασίες, προκειμένου να επιτευχθεί η εξάλειψη των ζημιών που προκλήθηκαν από την παράνομη συμπεριφορά και, στο μέτρο του δυνατού, να αποκατασταθεί η σχέση μεταξύ του δράστη, του θύματος και της κοινωνίας.

8. Οικογενειακή ζωή

Η βουλγαρική νομοθεσία για την υιοθεσία αναθεωρήθηκε μετά την επικύρωση της σύμβασης για την προστασία του παιδιού και τη συνεργασία όσον αφορά τη διακρατική υιοθεσία (σύμβαση της Χάγης). Η εγγραφή των υιοθεσιών και των θετών γονέων σε ειδικά μητρώα θεσπίστηκε ως προϋπόθεση για την αποδοχή των πλήρων υιοθεσιών με τις τροποποιήσεις. Εξαίρεση από τον κανόνα αυτό προβλέφθηκε κατά την υιοθεσία τέκνου συζύγου και την υιοθεσία εγγονιού από παππού και γιαγιά.

Σύμφωνα με τη βουλγαρική νομοθεσία, η υιοθεσία μπορεί να είναι είτε «πλήρης» είτε «απλή»:

Σε περίπτωση **πλήρους υιοθεσίας**, μεταξύ του υιοθετημένου παιδιού και των κατιόντων του, αφενός, και του θετού γονέα και των συγγενών του, αφετέρου, γεννώνται δικαιώματα και υποχρεώσεις, όπως μεταξύ συγγενών εξ αίματος, και διακόπτονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του υιοθετημένου παιδιού και των κατιόντων του με τους συγγενείς εξ αίματος.

Σε περίπτωση **απλής υιοθεσίας**, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις προκύπτουν όπως μεταξύ συγγενών εξ αίματος μόνο μεταξύ του υιοθετημένου παιδιού και των κατιόντων του, αφενός, και του θετού γονέα, αφετέρου, ενώ διατηρούνται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του υιοθετημένου παιδιού και των κατιόντων του με τους συγγενείς εξ αίματος. Τα γονικά δικαιώματα και υποχρεώσεις μεταβιβάζονται στον θετό γονέα.

[Φιλική προς τα παιδιά δικαιοσύνη στη Βουλγαρία](#) (324 Kb)

Τελευταία επικαιροποίηση: 05/10/2023

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.